

természetbarát híradó

191. szám
2008. október

Őszi képek tagegyesületeink honlapjairól

Fotó forrása: Kaposvári Természetbarátok Turista Egyesülete. <http://termeszettbaratok.gportal.hu>

Fotó forrása: Kaposvári Természetbarátok Turista Egyesülete. <http://termeszettbaratok.gportal.hu>

Fotó forrása: Börzsöny Természetbarát és Hegymászó Egyesület. <http://www.bthe.hu>

Fotó forrása: Gyöngyvirág Természetbarát Egyesület <http://picasaweb.google.hu/GyongyviragEgyesulet>

Fotó forrása: „Völgység” Turista Egyesület Bonyhád. <http://www.volgyseg-te.hu>

Fotó forrása: Ifjúsági Unió, Szekszárd. <http://www.ifu.hu>

Címlapfotó: Teleki Természetismereti és Turisztikai Egyesület. <http://www.tetete.hu>

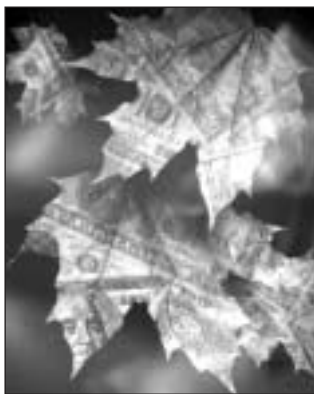
30 millió forint a hátizsákban

Kedves Természetkedvelő Barátaim!

Mi, akik rendszeresen járjuk az erdőt-mező, vagy kapaszkodunk fel a meredek hegyoldalakra, tekerjük a pedált, vagy lapátoljuk a vizet, szóval mi, természetjárók igazán tudunk értékelni minden megtett kilométert, minden magunk mögött hagyott útjelzőt és kilométerkövet.

Szimbolikusan ugyan, de ugyanilyen fontos mérföldköveket hagyunk magunk mögött abban a szervezetfejlesztési folyamatban is, amelyet tavaly indított útjára szövetségünk. Ilyen „mér-földkő” volt a tavalyi tisztújító közgyűlés a parlament felsőházi termében, a római parti tréning tavasszal, a rendkívüli közgyűlés október elején, és ilyen fontos állomás az elnyert TÁMOP-os pályázat is, amiről érdemes néhány szót ejtenünk.

A Társadalmi Megújulás Operatív Programban (TÁMOP) a civil szervezetek kapacitásnövelésére meghirdetett lehetőségre adtunk be egy pályázatot, amelynek több hóna-

ig tartó kidolgozásában, a Konszenzus Alapítvány koordinálásával aktívan részt vett Szabó Imre elnök úr, Nagy Gábor, az MTSz korábbi főtitkára, s részt vettem jómagam is, bár akkor még mint szervezetfejlesztési külső tanácsadó.

A napokban kaptuk a jó hírt, hogy munkánkat siker koronázta, s egy igen komoly összeget – közel harmincmillió forintot (!) – nyertünk a szervezetfejlesztés folytatására. Az elnyert támogatást többek között 12 háromnapos regionális tréningre, kutatómunkára, tanácsadásra, koordinációra, médiatevékenységre és honlapfejlesztésre, egyéb szakmai feladatok elvégzésére kell fordítanunk a következő években.

Így a „tereprgyakorlatok” alatt – reményeim szerint – eljutunk az ország minden egyesületéhez, szövetségéhez, s bízom abban is, hogy sok természetbarát vezetővel fogunk együtt dolgozni a tréningek és az előttünk álló szervezetfejlesztési munka során.

Ebben a reményben kívánok mindenkinek jó túrázást az őszi avarban.

Üdvözzel!

Duró Imre

az MTSz Országos Központjának igazgatója

„Azt hiszed, házat építettél, s pályád büszke ormairól elégedetten szemlélheted a világot? Nem tudod, hogy örökké vándor maradsz, s minden, amit csinálsz, az úton haladó vándor mozdulata? Örökké városok, célok, életkorok és változások között haladsz, s ha megpihensz, nem pihensz biztosabban, sem tartósabban, mint a vándor, aki megtötytyed az útszéli almafa árnyékában egy fél órára útközben. Tudjad ezt, mikor terveket szövögetsz. Utad értelme nem a cél, hanem a vándorlás. Nem helyzetekben élsz, hanem útközben.”

Márai Sándor:

Füves könyv – Arról, hogy mindig útközben élsz

Új Alapszabály, régi környezetben

Rendkívüli közgyűlés a Százház utcai sportcsarnokban

Az elnökségi asztal

A rendkívüli közgyűlés szervezése során meglepve hallottuk a hírt: a Százház utcai sportcsarnokot, számos MTSz-rendezvény színhelyét földig rombolják, hogy a helyére egy olyan sport- és szabadidő-komplexum épüljön, amelynek csodájára jár majd a világ. Reméljük, így lesz!

Mi mindenesetre kicsit szomorúan vettük tudomásul, hogy az a rendezvény, amely szövetségünk új fejlődési pályára állítását célozza, e nagy múltú létesítmény működésének záró akkordja is egyben.

Az október 4-re összehívott rendkívüli közgyűlés előkészítését még júniusban elkezdtük. Már ekkor hozzáláttunk az Alapszabály módosításához, amelyet több körben egyeztetünk a szakemberekkel és az érintett döntéshozókkal. A legjelentősebb változtatások a szervezet emblémájával, az ügyvezető elnökség és az országos központ fogalmának, szervezeti egységének bevezetésével, valamint a különböző döntési és feladat-ellátási kompe-

tenciák pontosításával kapcsolatosak.

Ezzel párhuzamosan elindítottuk a jelöltállítási folyamatot is, amelyre azért volt szükség, mert az újonnan létrehozandó héttagú ügyvezető elnökségbe három új elnökhelyettes delegálását is elő kellett készítenünk.

A közgyűlés napján kicsit izgultunk a határozatképesség miatt, de aztán, a rossz idő ellenére igazán nagy létszámú és főleg döntésképes grémium gyűlt össze. Az alapszabály-módosítást és elnök-

helyettes-választást napirendre tűző rendezvényen Szabó Imre elnök elnökölt, aki a demokrácia játékszabályai szerint, de nagyon határozottan vezette az ülést. Erre szükség is volt, mert több küldött igyekezett olyan témákat feszegetni, amelyek nem szerepeltek a napirenden, s amelyek tárgyalása teljességgel lehetetlenné tette volna a határozathozatalt. Abban mindenesetre megegyeztek a jelenlévők, hogy rövidesen szükség lesz egy teljesen új alapszabály kidolgozására, ám ennek előkészítő munkálatai több hónapot vesznek majd igénybe.

Az Alapszabály tárgyalása kapcsán többször alakult ki kisebb-nagyobb vita, amelyeket minden esetben szavazással zárt le a közgyűlés. Legtöbbször az új embléma kérdéséhez szóltak hozzá, valamint a meglévő elnökség és a létrehozandó ügyvezetés alá-fölérendeltségi viszonyait vitatták. De végül – 6 tartózkodás mellett – a zárószavazáskor elfogadásra került új Alapszabályunk.

A második napirendként tárgyalt három elnökhelyettesi jelöléssel kapcsolatosan többen panaszkodtak arra, hogy nem kaptak időben tájékoztatást a jelöltek személyéről. Ez azért volt sajnálatos a számunkra, mert a jelöltállítási folyamat indítását és ezzel kapcsolatosan saját elképzeléseit elnök úr időben, több rendezvényen meghirdette, s el is fogadtatta, nem beszélve arról, hogy a jelölő bizottság tagjai a meghatározott időben tájékoztatást kaptak a beérkezett javaslatokról. Szóval, olyan kommunikációs problémáról lehet szó, amely az egész szervezeti struktúrát, illetve az azon belüli információáramlást érintheti, ezért a jövőben mindenképpen foglalkozni kell vele.

Végül, a jelöltek bemutatkozása, illetve bemutatása után (egyikük régen leszervezett zárandokúton volt, így levelét olvastuk fel), néhány hozzászólást követően a közgyűlés elfogadta a három elnökhelyettes személyét. Így a jövőben elnökünket, az általa meghatározott témákban Pusztay Sándor (média, kommunikáció), Bornemissza Miklós (idegenforgalom, vendéglátás, szálláshelyek) és dr. Kovács Mátyas (környezet- és természetvédelem, zöld ügyek) fogják helyettesí-

teni. Ők mindhárman – elnök úrral és a három alelnökkel: Vajk Ödönnel, Baronek Jenővel és Kovács Tamással együtt – tagjai az ügyvezető elnökségnek is.

Ez, a legalább havonta egyszer ülésező, operatív elnökség hivatott az MTSz közvetlen irányítására, a napi döntések meghozatalára, míg az új Alapszabályban megnevezett Országos Központ – az eddig főtítkárként fungáló igazgatóval az élen – a döntések végrehajtásáért felel. Ahogyan eddig is.

A Közgyűlés jegyzőkönyve a hitelesítést követően olvasható lesz a honlapon, s a három megválasztott elnökhelyettes önéletrajzát a Híradóban is közöljük.

Duró Imre

A küldöttek

A Magyar Természetbarát Szövetség új logója

A szövetség régi logója

Az október 4-i rendkívüli közgyűlésen elfogadott új logó

Az NFI logója

BTSSz-konferencia Zánkán

A Budapesti Természetbarát Sportszövetség 2008. október 11–12-én a Balaton-felvidéki Nemzeti Park nevezetességeit bemutató túrával egybekötött kétnapos természetbarát konferenciát szervezett Zánka és környékére a budapesti kerületi természetbarát szervezetek vezetői, a budapesti szakbizottságok vezetői és az aktivisták részére.

Túra közben a konferencia résztvevői

A konferencia célja a kerületek helyzetének áttekintése, a BTSSz és a kerületi tagszervezetek közötti együttműködés elemzése, a kommunikáció javítása, a taglétszám csökkenése, a pénzügyi és egyéb gondok megvitatása, lehetséges kiutak keresése a kölcsönös (negatív és pozitív) tapasztalatok alapján. A konferenciát megelőzően a BTSSz Elnöksége felkérésére a kerületi szervezetek kérdőívet töltöttek ki a személyi, tárgyi és anyagi helyzetükről, a tagszervezeteikkel, az önkormányzatokkal a BTSSz- és MTSz-szervezetekkel való kapcsolataikról.

Az első napon kellemes őszi időben került sor a Tihanyi-félszigeten az Óvár környéki túrára. A túra elején köd nehezítette a kilátást, de a növényzet pompás őszi színei mindenkit kárpótoltak. Az Óvár után a „barátlakásokat”

és a Ciprián-forrást tekintettük meg. Mire a leértünk a Balaton-partra már kisütött a nap. Innen újból visszakapaszkodtunk a tihanyi apátság és környékére, ahol mindenki talált néznivalót, programot magának.

A továbbiakban Dörgicse középkori műemlék templomait jártuk körül. Végül a Káli-medence ékességét, a Monoszló mellett található Hegyes-tűn, a hajdani kőbányában kialakított geológiai bemutatóhelyet tekintettük meg.

A szállásunk és ellátásunk a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrumban volt, ahol a vacsora után késő estig film- és fényképvetítést tartottunk a korábbi rendezvényekről, valamint baráti beszélgetések zajlottak.

Sok értékes javaslat hangzott el...

A második napon volt a Természetbarát konferencia. A konferenciát Kovács Tamás elnök nyitotta meg. A megnyitó után Tötösné Gados Zsuzsa tartott számítógépes vitaindítót a kérdőívek alapján. Összegezte táblázatokban a felmérés fontosabb eredményeit, megfogalmazta a legfőbb kérdéseket, problémákat.

A beszámoló utáni vita során nagyon sok értékes javaslat hangzott el.

A konferencián részt vett Duró Imre az MTSz Országos Központjának igazgatója is.

Hozzászólásában beszámolt az MTSz rendkívüli közgyűléséről, tájékoztatást adott a tervezett továbbképzésekről, a hamarosan beinduló kistérségi leader programokról és egyéb terveiről.

A kávészünet után a BTSSz szakbizottságai számoltak be tevékenységükről, idei és jövő

Előadás közben

évi tervezett programjaikról, illetve arról, hogy milyen segítséget tudnak a kerületeknek nyújtani a szakági programokban.

A beszámolók után rövid hozzászólások következtek, majd a három legnagyobb kerület, a VII., X. és XI. kerület vezetője számolt be tevékenységeiről, végül közérdekű bejelentések hangzottak el.

Összegzőképpen megállapíthatjuk, hogy nagyon eredményes megbeszélést tartottunk, amely a problémák feltárásával, javaslatok adásával és a személyes kapcsolatok erősítésével remélhetően javítani fogja a kerületek munkáját, az egymás és a BTSSz közötti kapcsolatokat. A konferencia anyagait: a vitaindító bemutatót és a hozzászólásokat összefoglaló emlékeztetőt megjelentetjük honlapunkon is.

*Kovács Tamás
BTSSz elnöke*

A diákok túráztatásáról

A BTSSz zánkai konferenciáján érdekes vita alakult ki arról, hogy az igen leterhelt pedagógusokat – akiket szinte lehetetlen a túraprogramoknak megnyerni, viszont nélkülük nem lehet bevonni az iskolásokat a túrázásra – hogyan lehetne mégis közreműködésre bírni.

Javaslatomat természetesen annak ismeretében teszem, hogy a XIII. kerületben a személyes kapcsolat kiváló eredményekkel büszkélkedhet. Magam – és mások is – tudnának ezzel kapcsolatban példákat említeni. Lányom és vejem – mindketten pedagógusok, végzett túravezetők – szerveznek túrákat iskolájukban.

Tagjaink között sok iskolás gyerekeket nevelő szülő van. Amennyiben ezek a szülők munkaközösségi, iskolaszéki tagságot vállalnának, akkor a pedagógusok helyett – csak a meghirdetésbe bevonva őket – elvállalhatnák a szervezést és a lebonyolítást. Amennyiben ehhez egyrészt szakmai segítségre lenne szükségük, számíthatnának szakosztályuk túravezetőire, másrészt résztvevők szervezéséhez számíthatnának gyermekeik, rokongyermekeik barátaira.

Fenti javaslatomat több mint tízéves szülői munkaközösségi eredményes tevékenységem tapasztalatai alapján teszem meg. (A gyerekek közül többen MTSz-tagok lettek.)

Szívesen venném kedves Olvasó, ha pozitív tapasztalatairól tájékoztatná Hírmondónkat, ösztönözve másokat is.

Quitt András

50 éves a Meteor Természetbarátok Turista Egyesülete Barlangkutató Szakosztálya

Duró Imre átnyújtja a kitüntetést
dr. Dénes Györgynek

Az 1910-ben megalakult Természetbarátok Turista Egyesülete, a TTE tagjai túráik során kezdettől fogva barlangokat is fölkerestek. Az egyesületben Venkovits István szervezett meg az 1930-as években a barlangkutató csoportot, amelyet 1938-ban a Magyar Barlangkutató Társulat hivatalosan is elismert és felvett tagjai közé. Ennek most 70 esztendeje. Tapasztalt barlangkutatóink, köztük Venkovits és Vértes László a fölszabadulás után is folytatták a karsztvidékek és barlangok kutatását. Miután az egyesület Vörös Meteor néven újjáalakult, a fiatalok id. Kalmár László és mások vezetésével járták alkalmasszerűen továbbra is a barlangokat. A kutatócsoportot 1957-ben Dénes György szervezte újjá, és az, 1958-ban a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat, az MKBT újjáalakulásakor, már a Társulat egyik alapító tagszervezete volt. Ennek 50. évfordulóját ünnepelte most a Meteor TTE Barlangkutató Szakosztálya.

Az 50 esztendő természetvédelmi és tudományos szempontból is jelentős eredményei alapján a Magyar Természetbarát Szövetség el-

nöksége a szakosztályt fél évszázados jubileuma alkalmából Természetbarát Emlékéremmel tüntette ki, amelyet a Magyar Állami Földtani Intézet zsúfolásig megtelt dísztermében rendezett ünnepségen Duró Imre, az MTSz országos központjának igazgatója nyújtott át, az MKBT elnöke, Leél-Őssy Szabolcs jelenlétében az ünnepelt szakosztály vezetőinek.

A meteoros barlangkutatók fél évszázados munkájának eredményeit a szakosztály megszervezője, Dénes György igyekezett röviden áttekinteni. Itt csak utalhatunk arra, hogy a Budai-hegységben a Szemlő-hegyi-barlangban és a Mátyás-hegyi-barlangban fedeztek föl kutatóink jelentős barlangszakaszokat, másik fő kutatási területükön, a Világörökség részét képező Aggteleki-karsztvidéken, a Baradla-barlangban tártak fel újabb oldalágat és járatszakaszokat, az Alsó-hegyen pedig nagyszámú zomboly és kisebb barlangok felfedezése mellett föltárták a páratlan cseppkőincsekkel ékes, és ma már kiemelten védett Meteor-barlangot is, amelynek neve minden térképre fölkerülve örökíti meg az egyesület és a szakosztály nevét.

A meteoros barlangkutatóknak meghatározó szerepük volt a Magyar Barlangi Mentőszolgálat megszervezésében is.

Végezetül a szakosztálynak az 50 év során elhunyt tagjaira emlékeztek az ünnepség résztvevői.

Az ünnepség hivatalos részét követően a résztvevők köszöntötték a szakosztály 85 éves megszervezőjét, majd a büféasztal mellett és a teremben csoportokra oszolva a késő estébe nyúló hangulatos beszélgetésekben idézték fel az elmúlt fél évszázad hazai meg külföldi kutatótáborai és expedíciói során átélt közös élményeket, feledhetetlen emlékeket.

D. Gy.

25 éves a Szolnoki Közalkalmazott Természetbarátok Turista Egyesülete

Az 1983. szeptember 26-án alakult egyesület a szolnoki természetbarátok körében ünnepelte megalakulásának 25. évfordulóját. Az október 5-én tartott rendezvényen az egyesü-

Duró Imre átadja az emlékérmét

let vezetői megemlékeztek az eddig elvégzett munkáról, a hetente tartott túrákról, a hazai és külföldi vándortáborokról, az egyesület által kialakított és karbantartott több mint 130 km Szolnok környéki túraútvonalról, a szolnoki parkerdőben kialakított turisztikai tanpályáról, a rendszeresen szervezett, s egyre népszerűbb Pelikán túranapokról, az egyesület munkájával is támogatott turisztikai kiadványokról, valamint a Szolnok környéki első turistatérkép kiadásáról. Az egyesület elnöke ismertette a közeljövő fel-

adatait, a tervezett nagyobb rendezvényeket, s a tervezett túraútvonal bővítéseket, mellyel a Tisza ár- és hullámterének további szép részeit kívánják a turizmus számára feltárni.

Az ünneplők egy csoportja

A 16. Országos Gyalogtúra Találkozó helyszíne Szolnok lesz. A szervezési feladatokból sok háruul az egyesület több mint száz fős tag-ságára és 28 aktív túravezetőjére.

A Magyar Természetbarát Szövetség az egyesület munkáját Természetbarát Emlékérem kitüntetéssel ismerte el, melyet a Magyar Természetbarát Szövetség Országos Központjának igazgatója, Duró Imre adott át az ünnepsé-

gen. Köszönjük.

Vajk Ödön
az egyesület elnöke

Megemlékezés Klastromkúton

Szeptember 27-én közel százan gyűltünk össze a Klastromkútnál. A Magyar Turista Egyesület nevében Peták István elnök hívta össze a megjelenteket egy baráti találkozóra, melyen megemlékeztünk arról, hogy 120 éve alakult meg a Magyarországi Kárpát Egyesület Budapesti Osztálya.

Formaságoktól mentes köszöntőjében utalt a kronológiára, egy másik évfordulóra is. 135 éve alakult meg az első magyarországi turista egyesület Rahón. Mindkét esemény közös jellemzője az volt, hogy többen – befolyásos emberek – felismerték az idők szavát, és összefogva cselekedtek a közöség érdekében. Szerinte most is erre lenne szükség. Kellene turistatörvény, mely biztosítaná az erdészek, a vadászok, a környezetvédők szempontjainak érvényesülése mellett a turisták jogait is. Annak érdekében, hogy céljainkat elérhessük, össze kellene fogni valamennyi turista szervezetnek egy közös szövetségbe, hogy például egy meglévő turistajelzés nyilvántartásra (kataszterre) az állam üsse rá a pecsétet, elismerve annak létét, biztosítva annak sérthetlenségét, használatát mindenki számára. Annak idején ilyen törekvésekre összeálltak a terület tulajdonosai – anyagilag is támogatva az ügyet –, állami és helyi közigazgatási, egyházi vezetők.

A találkozón megjelentek az Egyesület több osztályának képviselői, más, a témában érintett egyéb szervezetek delegáltjai. Jelen volt Pilisszentkereszt polgármestere, Jeszenszky Géza és a helyi hagyományőrök. Ez utóbbiak egy kis kórusal kedveskedtek a megjelenteknek. Egy kis enni-innivalóval is oldották a hangulatot a résztvevők.

Quitt András

Tegyünk együtt az erdőkért!

**Ünnepi rendezvény
a visegrádi Mogyoró-hegyen**

Fát ültetnek a résztvevők

Az „Európai erdők hete” rendezvénysorozathoz kapcsolódóan idén 12. alkalommal került megrendezésre az „Erdők hete” program, amelynek ez évben az erdőkért végzett közös munka a kiemelt témaköre. A Pilisi Parkerdő Zrt. és az Országos Erdészeti Egyesület szervezésében október 20-án, Visegrádon megrendezett programon a résztvevők megemlékeztek az ország legrégebben működő erdei iskolájának, a Mogyoró-hegyi Erdei Művelődés Házának 20 éves jubileumáról, majd a parkerdő igazgatója ünnepélyes keretek között aláírta az IUCN nemzetközi természetvédelmi szervezetek által indított Countdown 2010 mozgalom csatlakozási nyilatkozatát.

Ebben a Pilisi Parkerdő Zrt. a természet közeli erdőgazdálkodás térségbeli kiterjesztésére, a környezeti nevelés fejlesztésére, valamint a hivatásos és civil természetvédelemmel való együttműködésre tesz vállalásokat. A délelőtti ünnepi beszédek után emlékfák ültetésére, majd az állófogadást követően szekcióülésekre került sor az erdőpedagógia és a diverzifikáció témakörében. *D. I.*

Kirándul a család

A Magyar Természetbarát Szövetség ajándéka a Nagycsaládosok Országos Egyesületének.

November 20-án, a Gyermek Világnapján, a 11 óra 30 perckor kezdődő sajtótájékoztatón adja át Szabó Imre elnök úr a Nagycsaládosok Országos Egyesülete elnökségének a szövetségünk által kiadott „Kirándul a család” című kétkötetes kiadvány 500 példányát. Reméljük, hogy ajándékunkkal segíteni tudjuk a nagycsaládosok egészséges, tartalmas és olcsó szabadidő-eltöltését.

Sikeres Világ Gyalogló Nap Tatán

A Magyar Szabadidősport Szövetség kezdeményezésére Tatán október első szombatján rendezte meg a Világ Gyalogló Napot közösen a Polgármesteri Hivatal és a Tatabányai Vértés Volán SE természetjáró szakosztálya.

Az edzőtábor igen színvonalas rajt-cél helyet biztosított a zuhogó eső ellenére elindult 103(!) résztvevőnek. Szabadon lehetett választani a 2 km , az 5 km és a 10 km között. Az útvonalak a Cseke-tó és az Öreg-tó körül vezettek.

A rendezvény nemzetközivé szélesedett, hiszen az IVV (Nemzetközi Népsport Szövetség) naptárában is szerepel már tizedik éve a tatai túranap, és az idén négyen jöttek Németországból és hárman Norvégiából (!).

Szombathelyről egy 47 fős csoport érkezett, akik a gyaloglás mellett idegenvezetőt is kértek a polgármesteri hivaltaltól. Varga Istvánné Katika olyan sikeresen, élményszerűen mutatta be Tata nevezetességeit, hogy alig akartak hazaindulni, annyira jól érezte magát mindenki. Jövőre is jönnek Tatára, mert most nem jutott idő a várta.

Az 5 km-es ellenőrző pontnál a volánosok nagy meglepetést és örömet szereztek min-

denkinek a rögtönzött zsíroskenyér-partival.

Budapestről az IBUSZ kirándulói 15-en voltak jelen és az eső ellenére megfogadták, jövőre is visszatérnek Tatára.

A két legfiatalabb „esőmenő” Hajós Betti (sz. 2002-ben) és Kovács Doren (sz. 2000-ben) volt.

Minden résztvevő megkapta a legújabb Tatót bemutató prospektust, egy színes tatai térképet és a hosszabb távon indulók egy-egy színes tatai kitűzőt.

*Horváth Zoltán
főrendező*

Célegyenesben a „Természet Oszlopcsarnoka” program

Mint arról már korábban is beszámoltunk, egy olyan túrasorozatot készítettünk elő, amely egyfajta egynapos erdei iskolaként (téma napként) olyan plusz ismereteket ad a résztvevőknek, amelyek a túra útvonalával, annak természetes és mesterséges környezetével, táji, tájegységi sajátosságaival, kulturális közegével, természet- és környezetvédelmével, fenntartható fejlődésével kapcsolatos információk mellett a tömegsporthoz, a rekreációhoz és az egészséges életmódhoz is köthetők.

Szakmai partnereink közül sokáig hiányzott a negyedik partner, ha tetszik a program negyedik lába, míg hosszas egyeztetés, és a tervek csiszolása után összeállt az együttműködői kör. Így az Önkormányzati Minisztérium és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium a támogatói, míg a Magyar Természetbarát Szövetség és a Természetjáró Fiatalok Szövetsége a szakmai végrehajtói, koordinátori oldalon kapcsolódnak a programhoz.

A régiónkénti 10 túrát, azaz összesen hetvenet tartalmazó program még ebben az évben elindul, s jövő májusáig tart.

Duró Imre

Turistatérkép

a Gödöllői-dombságról

Az országos, a budapesti és a Pest megyei természetbarát szövetség vezetőinek részvételével megkezdte tevékenységét az a munkabizottság, amely arra vállalkozott, hogy a Gödöllői-dombságot ábrázoló turistatérkép kiadását előkészítse.

A bizottság már megegyezett több fontos kérdésben, javaslatokat fogadott el a térkép kivágatára vonatkozóan (lásd 24. oldalon térképmellékletünket – a Szerk.), a szóba jöhető szakmai partnerek tekintetében, és elhatározta, hogy honnan kér be árajánlatokat. Szakmai és pénzügyi érvek is szólnak amellett, hogy a kivágatban olyan települések is szerepeljenek, amelyek ugyan a klasszikus felosztás szerint nem tartoznak a Gödöllői-dombság területéhez, de turista utak kiinduló pontjaként és lehetséges önkormányzati támogatóként számolni kell velük.

Már a feladat szakmai és műszaki tartalma is sok egyeztető munkát igényel, ám a legnehezebb a térkép kiadásához szükséges pénzügyi források megtalálása lesz. A bizottság tagjai megegyeztek abban, hogy csak 100%-os pénzügyi lefedettség esetén rendeli meg a térkép kiadásával kapcsolatos szolgáltatásokat.

D. I.

Jelzésfestés a Dél-Börzsönyben

A budapesti Műanyag SC Természetjáró Szakosztálya 2003-ban kezdte meg a Dél-Börzsöny turistaút-jelzéseinek szisztematikus felújítását, gondozását.

A Zebegény, Nagymaros, Kismaros, Törökmező és Kóspallag térségét felölelő, kb. 130 km hosszú úthálózat teljes felújítása a tervek szerint a jövő évben fejeződik be. Az utóbbi években 15 kilométernyi teljesen új útszakasz is létesült. Ez-

által változatosabb körtúrákra nyílik lehetőség, s néhány korábban „rejtve maradt” célpont: az Alsó-hegy, a Gubacsi-hálás kilátópontja, a Málnás- és a Fehér-forrás, Pusztatoronynál a Bibervár, illetve a pálos kolostor maradványa és a kóspallagi kálvária vált a kirándulók számára könnyebben elérhetővé. Az itteni felújításokban, valamint egyes új útszakaszok létesítésében közreműködött a Kinizsi TE Encián Szakosztálya és a Börzsöny Természetbarát és Hegymászó Egyesület is. A Műanyag SC szervezésében az eddigi munkákban több mint félszáz önkéntes vett részt. Várjuk a túrázók észrevételeit a terület útjelzéseivel kapcsolatban, valamint a jelzésfestés iránt érdeklődők jelentkezését a www.muanyagsc.hu honlapon.

Molnár András

Az északnyugati Gerecse új turistajelzéseinek felfestése

E sorok írója szorgalmazza, hogy a Gerecse északnyugati részén: a Tardos – Süttő – Dunaszentmiklós – Agostyán térségében visszaállítsák a több mint két évtizede megsemmisített jelzeshálózatot. A Holényi László által 1958–59-ben tervezett és akkor kivitelezett jelzések teljes levakarásra kerültek. Az elmúlt egy évben 11 alkalommal járt kiránduló csoportunk a környéken, és összesen hat darab elmosódott jelet találtunk, miközben megállapítottuk, hogy a területen igen nehéz a tájékozódás, főleg kezdők részére. Ezért első lépésben egy négy tételből álló útvonalhálózat kialakítását javasoltuk, amelyet a legújabb Chartographia Gerecse-térkép már fel is tüntet.

A Holényi-féle változat visszaállítása már nem célszerű, mert időközben a területen és a közlekedésben is módosultak a viszonyok. A terület egykori fő jelzése a piros sáv helyett a sárga sáv lesz, hogy előbbit ne kelljen átfesteni. Útvonala és kismértékben az északi vég-

pontja is módosul, mivel a téglagyári vasúti megálló megszűnt. A nyugati-Gerecséből jövő sárga sáv folytatása lesz ez a jelzés.

Szintén meghosszabbítással létesítendő a zöld sáv Tardos – Szénégető – Száz völgy – Leánytemető – Dunaszentmiklós, Halas szökőkút között. A Zöld kereszt Kőpíte – Dunaszentmiklós, Halas szökőkút között a valószínűleg is fel lesz festve, majd onnan, a régi útvonalán a Reped-kői útsomóponthoz közelében lévő másik elágazásig vezet el, hogy az új sárga sáv jelekkel találkozzon. Az Agostyán – Száz völgy – Tardos – süttői műút között a sárga kereszt jelzés vezeti majd a vándort.

Azért javasoltuk ezt a hálózatot, mert a legkevesebb jelzéssel a legjobban tárja fel a vidéket, és aki ezeket végigjárja, az már a környezet más részeibe is könnyebben eltalál. Aki még nem járt erre felé, az meglepődhet, milyen sok vadat, dús erdőket, szép tisztásokat és kilátást nyújtó sziklás hegyeket talál. Mi is szeretnénk volna ennél több utat javasolni, de most ezt kellene megvalósítani, ami nem kis feladat, és ehhez több önkéntes társadalmi munkájára lenne szükség.

Kertész István

Jobb HÉV-, rosszabb busz-közlekedés a Dunakanyarban

A Megyeri híd átadásával a Volánbusz Zrt. dunakanyari járatai mind azon mennek át a 11-es főútról, és Budapesten csak az Újpest, Városcsúcs metrómegállóig közlekednek. A rosszabb BKV-kapcsolat mellett, ez a budapesti végállomás igen gyatra utaslétesítményekkel bír (nem bír). Ezzel egyidejűleg megszűnt a közvetlen Budapest–Dobogókői járat is. Ezentúl az alvállalkozásba adott csobánkai és dobogókői járatokra csak Pomázon szállhatunk át, illetve csak addig jönnek le. A HÉV azonban – lapzártánk idején úgy tudjuk – hétvégén az eddigi 30, helyett 20 percenként jár a nappali órákban Bu-

dapest és Szentendre között. Mivel a budai oldalon lakó kirándulóknak ezentúl, ha a Dunakanyarból jönnek autóbusszal, át kell szállniuk a HÉV-re Szentendrén, illetve fordítva is ugyanígy, ezért mind időben, mind kényelem szempontjából és főleg a viteldíjat illetően igen hátrányos az intézkedés.

Kertész István

Találkozók Kisgyónban

Jól döntöttek azok, akik szeptember 27-én a reggeli borús, esős időjárás ellenére mégiscsak elmentek Kisgyónba, a Fejér Megyei Természetbarát Szövetség ez évi találkozására. Végül is a megnyitóra elállt a csöpöngés, még a nap is felderengett, később pedig kellemes túraidő lett. A rendezők pedig most is, mint mindig, kitettek magukért. Mivel a Komárom Megyei Természetbarát Szövetség lemondta az Észak-Dunántúli Természetbarátok Találkozásának a megrendezését, így ez az esemény lépett ennek a helyébe is.

Változatos, gazdag program várta az érdeklődőket. A már megszokott Kisgyón Kupa természetjáró verseny, barlangtúra, elméleti vetélkedő, kerékpáros teljesítménytúra mellett új színfolt volt a kerékpárosok részére rendezett Kisgyóni Hegyi Kör 15 kilométeres túra, amelyet különböző szolgáltatások ellenében többször is lehetett teljesíteni.

Kalmár László

Nemzetközi ügyek

A Magyar Természetbarát Szövetség két nemzetközi szövetségnek tagja. Ezek egymástól függetlenül működnek. A Nemzetközi Természetbarát Szövetség (NFI) háromévenként, az Európai Gyalogos Turista Szövetség (EWV) pedig évenként tart konferenciát, azaz közgyűlést. Ami még soha nem fordult elő, az idén megtörtént. Mindkét szervezet ugyanabban a hónapban (szeptember), ugyanazokban a napokban (25–27.) és ráadásul ugyanabban az országban (Csehország) tartotta esedékes konferenciáját. Az NFI Liberecben, az EWV Blanskóban. Az MTSz vezérkarát kellett mozgósítanunk az egyidejű képviselő érdekekben.

Ecc-pecc, Liberec

NFI-konferencia Csehországban

Sok kellemetlenséggel, akadályozó tényezővel kellett megbirkóznunk a Nemzetközi Természetbarát Szövetség (NFI) libereci konferenciájára utazó delegáció útjának szervezése során. Az, hogy már az anyagokat is késve kaptuk meg, a fordítással is akadt gondunk, s az utolsó pillanatban tolmácsunknak – sajnálatos családi gondok miatt – le kellett mondania az utat, nehezítette a felkészülésünket. Nem beszélve arról, hogy ezzel egy időben, de párszáz kilométerrel odébb Blanskóban (szintén Csehország) az EWV, a másik nemzetközi szervezet tartotta konferenciáját, így két csoportot kellett indítanunk. A blanskói delegáció tagja volt Thuróczy Lajos, Pálmai Vencel és Futó Endre, míg a libereciit Vajk Ödön, Baronek Jenő, Kovács Tamás és Duró Imre alkotta. Tolmácsként az utolsó pillanatban beugrott Verebélyi Tamás, aki a természetjáró fiataloktól volt a libereciek segítségére.

Mivel Lajos bátyánk a Híradóban beszámol az EWV konferenciájáról, most csak a libereci eseményekről ejtünk szót.

Szóval, szeptember 25-én, csütörtökön reggel indultunk, s késő délután volt, mire megérkeztünk. A szállás elfoglalása után – Herbert Brückner, az NFI elnöke és Christian

Baumgartner NFI irodavezető koordinálása mellett – megbeszélést tartottunk a szlovák delegációval az „Év vidéke programmal” kap-

A magyar küldöttség Liberecben

csolatos feladatokról. Itt határoztuk el a rozsnói találkozót is, amelyről itt a Híradóban is szó esik.

Másnap délelőtt az elnökök értekezletén áttekintettük a délutáni klímakonferenciával és a szombati konferenciával kapcsolatos kérdéseket, új javaslatokat és vitás döntéseket. Az ebéd után került sor a „Klímakonferenciára”, amely néhány tudományos mélységű előadást követően számos olyan kérdésben foglalt állást, amelyekből meglepően vonhattuk le azt a következtetést, hogy ezen a szinten már nemcsak természetjárásról, hanem nem-

zetközi érdekérvényesítésről, ha tetszik, a környezetvédelemmel kapcsolatos politikai döntésekről van szó. Így például szó esett a repülőgépes közlekedés káros hatásairól, az illegális bevándorlókról csakúgy, mint törökországi duzzasztóművekről vagy a grúziai válság környezetpusztító következményeiről. Végig azt éreztük, hogy bizony, legközelebb alaposabban fel kell készülni.

A másnapi konferencián, a szokásos köszöntők és formalitások után, nekikezdünk a késő délutánig tartó munkának. Elfogadtuk az előző konferencia jegyzőkönyvét, az NFI és a Nemzetközi Ifjúsági Természetbarát Szövetség beszámolóját, pénzügyi jelentéseket, valamint módosítottuk az alapszabály preambulumát és 17. paragrafusát. Ezek az NFI által vallott értékekről, valamint a szervezet feloszlásáról szóló részeket pontosították.

Új teljes jogú és megfigyelő státuszú tagok felvételéről döntöttünk, így lett például rendes NFI-tag Ciprus és Románia is, amin azért sem csodálkoztunk, mert a jelenleg futó „Év vidéke” program témája a Duna-delta, így Románia eddig is fontos szerepet kapott a szervezet életében.

Szóba került a tagdíj kérdése is, amelyhez mi is hozzászóltunk. Azt kértük, hogy a tagdíjmelés bevezetését csak több évre elosztva, lépésenként valósítsuk meg, mert azt a tagdíjat, amely az előterjesztésben szerepel, mi nem tudjuk kigazdálkodni. Szerencsére megnyugtattak bennünket, hogy – bár több résztvevő ország is hasonlóan értelmezte az írott szöveget – a gyakorlatban majd 10 évünk van arra, hogy felzárkózzunk az uniós átlagbefizetés megközelítőleg kétharmadára.

Sok javaslat érkezett a 2008–2010 időszak munkatervéhez is. Ezek alapján például elfogadtuk az eszperantót, mint hivatalos NFI-nyelvet, döntöttünk a Barátság Kerékpárúthálózat kibővítéséről, vagy a tagsági igazolványok egységesítéséről.

Persze mindenki a tisztújítást várta a leginkább, amelyre a szokásos bemutatkozók után

sor is került. Talán a legnagyobb meglepetést az okozta, hogy Mirek Prokes, a vendéglátó cseh természetbarát szövetség vezetője nem került be az elnökségbe. Ami kevésbé volt meglepő – lévén egyedüli jelölt –, hogy

A plenáris ülésen

Manfred Pils lett az NFI új elnöke. A megválasztását követően megható külsőségek mellett búcsúztatták a korábbi elnököt, Herbert Brücknert, akinek oroszánrsze volt abban, hogy az NFI-t egy nemzetközileg is elismert, befolyásos szervezetként tartja számon a diplomáciai élet.

A búcsústenen, a helyi művelődési házban láttak bennünket vendégül. A hangulatos programban fellépett a libereci néptáncegyüttes, és meleg szavakkal búcsúztak egymástól a különböző országokból érkezett delegációk tagjai.

Duró Imre

EWV-konferencia Blanskóban

A közgyűlés előtti napon az EWV Túra Bizottsága és Útvonal Bizottsága tartott ülést, amelyen előkészítették közgyűlési anyagaikat.

A Közgyűlés napirendjén a „kötelező” témákon (éves beszámoló, számvizsgálói je-

lentés, felmentés megadása, költségvetés jóváhagyása, következő közgyűlések helyszínei) kívül egyes tisztségviselők megválasztása, tagdíj-emelés, az ideai malagai szeminárium értékelése, új tagszervezetek felvétele, a 2011. évi Eurorando rendezési elvei szerepeltek.

A blanskói konferencia résztvevői

2011 októberében az Eurorando célországá Spanyolország-Andalúzia. A főesemények helyszínei: Almeria (megnyitó) – Malaga – Granada (záró események).

Nem ok nélkül volt idén a Cseh Turista Klub az EWV-konferencia rendezője. Idén ünneplik a Klub 120 évvel ezelőtti megalakulását. Az ünnepségsorozat egyik eseményére meghívták az európai turista szervezetek képviselőit is. A veveri várban több száz cseh turistával együtt emlékezett a nemzetközi mezőny is az ünnepi eseményre.

Thuróczy Lajos

Szlovák–magyar találkozó

„Év vidéke program”

November 7-én Rozsnyóra, majd Eperjesre utazik a Magyar Természetbarát Szövetség delegációja. Az NFI kongresszusán előkészített rozsnyói megbeszélés témája a 2010–11-es „Év vidéke program” lesz, amely a Gömör-Tornai karszt természeti és kulturális értékeit

hivatott a nemzetközi érdeklődés középpontjába állítani. Az elmúlt hetekben összeállítottuk azt a szakértői csapatot, amely magyar részről előkészíteni, szervezni, koordinálni fogja a programokat, s most azt reméljük, hogy szlovák partnereinkkel és az NFI koordinátorával közösen összeállítjuk az „Év vidéke program” rendezvény- és költségtervét.

Jelenleg a Duna deltája az aktuális „Év vidéke” program, s a torkolat iránt megnövekedett érdeklődésből, a regisztrált turisztikai és természetvédelmi eredményekből arra következtethetünk, hogy hasonló sikere lesz majd a szlovák–magyar közös programnak is. Bár néhány éve már szerepeltünk egy ilyen programban – akkor az osztrákokkal közösen rendezett „Év vidéke” témája a Fertő-tó vidéke volt – de az akkori „szekundáns” szerepből kilépve, és a nemzeti parkok szakmai bázisára építve, most igazi partneri együttműködésre készülünk.

A Béke-barlang a Gömör-Tornai karszt területén
(Fotó forrása: <http://anp.nemzetipark.gov.hu>)

A rozsnyói program után delegációnk egy része továbbutazik Eperjesre, ahol a hagyományos találkozón egy nagyobb rálátásból, több összetevőjét vizsgálva tekintik át a szlovák–magyar természetbarát kapcsolatokat. A rozsnyói delegációt Duró Imre igazgató, míg az eperjesi Thuróczy Lajos tiszteletbeli elnök vezeti.

D. I.

Ifjúsági természetjárás

a Dunántúlon

A Pannon Természetbarát Szövetség – a Dél-Dunántúli Regionális Természetbarát Szövetséggel együttműködve – „Ifjúsági természetjárás a Dunántúlon” címmel szakmai konferenciát rendez november 15-én Pécsen, a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központban, a József Attila út 10. szám alatt. A 10 órától kezdődő előadások témái a tervek szerint a következők lesznek:

- a természetjárás lehetőségei és fejlesztése a Magyar Diáksport Szövetségben,
- az ökoturisztikai ifjúsági programok a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium támogatásával,
- az ifjúsági természetjárás fejlesztése a sport szakirányítás koncepciójában,
- a diák természetjárás fejlesztése a közoktatás keretében, valamint
- a Magyar Természetbarát Szövetség tervei az ifjúsági természetjárás fejlesztése terén.

„Környezettudatos életmód

Magyarországon”

Konferencia a Táncsics Mihály Alapítvány szervezésében

A Magyar Természetbarát Szövetség, mint a Táncsics Alapítványtól pályázati támogatást elnyert szervezet, meghívást kapott a november 11-én, kedden 10 és 16 óra között megrendezésre kerülő környezetvédelmi konferenciára. A találkozó délelőtti előadásai a jövő nemzedékeknek szóló felelősségünkről, a környezettudatosság nemzetközi tapasztalatairól és az uniós forrásoknak a fenntartható fejlődés népszerűsítését célzó felhasználásáról szólnak. Mi a best practice gyakorlatokat bemutató délutáni blokkban kaptunk időt, hogy

az „Év vidéke” program előkészületeivel kapcsolatos terveinket bemutassuk.

IVOT, 2008.

A Természetjáró Fialok Szövetsége az Észak-Dunántúli Területi Természetbarát Szövetség segítségével Szombathelyen, a Herman Ottó Kertészeti, Környezetvédelmi, Vadgazdálkodási Szakképző Iskola Kollégiumában rendez meg november 7 és 9. között az Ifjúsági Vezetők Országos Találkozóját. A programban – amely az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiumának 2008. évi támogatásával valósul meg – előadások, vetítések, bemutatók, tanácskozási, autóbuszos kirándulás és túra szerepelnek.

Aranyjelvényeseink köszöntése

A hagyományoknak megfelelően idén is ünnepélyes keretek között köszöntjük Aranyjelvényes Túravezetőinket, akik mind tiszteletre méltó és elismert tudásukkal, mind a természetjárásért és a Magyar Természetbarát Szövetségért végzett áldozatos munkájukkal kivívták tagságunk megbecsülését. A tiszteletükre rendezett ünnepséget november 22-én, szombaton délelőtt rendezzük a szövetség országos központjában.

D. I.

Új kilátó és tanösvény

Veszprémben

Tanösvénnyel, játszótérrel, sportpályával, kutyafuttatóval és kilátóval gazdagodott a veszprémi Gulya-domb. A beruházás összesen 65 és fél millió forintba került, melyből 35 és fél millió forint volt az állami támogatás. A fennmaradó 30 milliót a Verga Zrt. gazdálkodta ki.

Forrás: veszprem.hu

Bemutatjuk az MTSz elnökhelyetteseit

Bornemisza Miklós

Eddigi munkakörei: 1991-től napjainkig a Rév Nostalgia Kft. (Budapest) tulajdonosa (a Rác fürdő project összeállítása és megvalósítása, a Best Western Lido Hotel projectjének

összeállítása, megvalósítása.)

2000-től napjainkig a GAP 2000 Idegenforgalmi Fejlesztő és Tanácsadó Kft. (Budapest) ügyvezetője. 2007. novemberétől a Pro Szentendre Városfejlesztési Kft. ügyvezetője.

Szakmai szervezeteknél betöltött funkciók, project referenciák:

BKIK Szolgáltatói Tagozat XXV. Gazdasági Tevékenységet segítő Szolgáltatásosztály – szakmai osztályelnök; BKIK Szolgáltatói Ta-

gozat – területfejlesztési bizottsági tag; Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács – termál-kincs bizottsági tag; Budapesti Közmunka Tanács Alapítvány – kuratóriumi tag; Magyar Szállodaszövetség – tag; Magyar Ifjúsági Szállásadók Szövetség – fejlesztési partner; Szentendre Városi Sportegyesület – alapító tag; Szentendre Sportjáért Közalapítvány – kuratóriumi elnök; a Magyarok Nagyszonya Ferences Rend Tartomány – szerződött műemlék ingatlanfejlesztési partner, Óbuda-Békásmegyery Önkormányzat Idegenforgalmi Konceptiójának elkészítése; Zánka Ifjúsági Város Rekonstrukciós Programjának elkészítése; Dunakeszi Város Integrált Városfejlesztési Stratégia; Pest Megyei Sísövetség – elnök; Szántódi Rév Hotel – alapító tag, 12 évig üzemeltetője is.

Végzettség:

1972–1975 Pénzügyminisztérium Oktatási Központ – mérlegképes könyvelő

Nyelvek: francia-társalgás, német-társalgás

Dr. Kovács Mátyás

1944. december 29-én született Újpesten.

1969-ben a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karán erdőmérnöki diplomát szerzett.

Első munkahelyén, a Budapesti Állami Erdőrendezősegen 1973-ig erdőtervezőként dolgozott. 1973-tól természet iránti elhivatottságától vezérelve lépett a természetvédelmi pályára, ahol 2007-ig, nyugdíjba vonulásáig, 34 éven keresztül dolgozott.

Kezdetben területi szervnél természetvédelmi felügyelői, majd kirendeltség-vezetői besorolásban, majd a természetvédelem közpon-

ti szervénél (Országos Természetvédelmi Hivatal) és jogutódainál hosszú ideig erdészeti és vadászati főfelügyelőként dolgozott, ezt követően a Természetvédelmi Főosztály Biológiai Osztályának helyettes vezetője lett.

1977-ben másoddiplomáját környezetvédelem és tájrendezés szakterületén szerezte.

Műszaki doktori oklevelet 1979-ben a természetvédelem és a távérzékelés témakörében kapott.

Munkahelye országos hatáskörű szervből minisztériummá szervezését követően lett kezdetben az Ökológiai Osztály, majd a Természet- és Tájvédelmi Főosztály vezetője. A későbbiekben különböző nevekkel illetett,

de hasonló feladatkörben működő főosztályt 16 éven keresztül, nyugdíjba vonulásáig vezette.

A környezetvédelmi tárcánál eltöltött hosszú idő alatt mindenkor örömmel szentelt

figyelmet a kapcsolódó nem kormányzati szervek – így a Magyar Természetbarát Szövetség, Országos Erdészeti Egyesület stb. – munkájában történő részvételre és azok tevékenységének segítésére.

Az államigazgatás bürokratikusnak tűnő, de fontos feladatai mellett folyamatosan szakított időt kedvenc sportjai űzésére, s a mai napig szervez gyalog- és vízitúrákat, továbbá kerékpáros, síző és vitorlástúrákat.

Közel 20 éven keresztül oktatott természetvédelemmel kapcsolatos tantárgyakat, több egyetemen (ELTE, Gödöllő, Keszthely, Székesfehérvár stb.) Ma már csak a Nyugat-magyarországi Egyetem docenseként oktat.

Elismerések:

- miniszteri elismerő oklevél,
- Pro Silvicultura Díj,
- Pro Natura Díj,
- Pro Silvicultura Natura Et Venatoria kitüntetés

Pusztay Sándor

(Budapest, 1948. II. 24.)

Könyv- és lapkiadó, főszerkesztő, író, újságíró. Egyetemi diplomáját politikaelméletről szerezte, szakkönyvtárosi végzettséggel is rendelkezik. A hetvenes évek közepe

óta gyakorló újságíró, szerkesztő. Előbb üzemi újságnál dolgozott, majd 1974-től a hadseregben közművelődési munkatársként, a Zrínyi Kiadónál szerkesztőként, később főszerkesztőként tevékenykedett. 1991-től a Kornétás Kiadó tulajdonos-igazgatója. 2001–2004 között a Mount Everest hegyisport magazin, 2003–2004. évben a Turista Magazin, 2005-től a HTM (Hegyisport és Turista Magazin) főszerkesztője. Irányítása alatt a Kornétás Kiadó évente 10-15 természetjárással, turizmussal, hegymászással, természetvédelemmel, kultúrtörténettel kapcsó-

latos könyvet, folyóiratot és egyéb kiadványokat jelentet meg.

Több mint ötven országban járt. Utazásairól, túráiról több száz cikket, tanulmányt írt és jelentetett meg. A kultikus helyek és kövek, a megalitikus építmények kutatója. Legkedveltebb túrahegysége a Magas-Tátra, amelynek csaknem valamennyi csúcsán, gerincén járt. Túraútvonalon bejárta a Kilimandzsárót (Tanzánia), a Jungfraut (Svájc), a Dachsteint (Ausztria) és az Alpok több csúcsát, gerincét. Rendezvények, túrák, fotópályázatok, természetvédelmi akciók – pl. ültessünk fenyőfát a Magas-Tátrában – szervezője, támogatója. A Tipográfia Testező Egyesület Természetbarát Szakosztályának tagja.

Fontosnak tartja a hazai természetjárás és a zöldkultúra népszerűsítését, a természetjáró mozgalom fejlesztését.

Elismerései: Ifjúsági Díj (1984), a Haza Szolgálatáért érdemérem. (1988), Pax Galactica (2001).

A témában írt könyvei: Korok, végvárak, határőrök (1989), társszerzőként Erdélyi túrák (2003), Magyar Hegyisport- és Turista Enciklopédia (2005), 450 Erdélyi túra (2008).

Három turistaház – 80 év

Az idei évben három turistaház megnyitásának nyolcvanéves évfordulójára emlékezhetnénk, de csak egy áll közülük, az is csak jóindulattal nevezhető annak, de legalább még megvan.

A Budai-hegyekben a Zsíros-hegyi turistaház készült el az MTE Pénteki asztaltársasága áldozatkészségéből. Ennek a háznak a konyhája mindig is vonzotta a természetjárókat és a gyakorlatlanabb kirándulókat is. Eredetileg egy épületből állt a menedékház, majd bővíteni kellett, sőt később jókora éttermi részt is építettek hozzá. A szomszédságban meg 1936-ban készült el egy 32 ágyas hálótermet magában foglaló építmény, amelyet elsősorban a diákság, illetve a cserkészek vettek igénybe. Ma csak romjait találjuk a háznaknak, ugyanakkor megmaradt, sőt mi több, ki is bővült az itt meglévő turistautak csomópontja. (Az új kék háromszög és emlékmű jellel.)

A pilisi Kevély-nyeregen a Természetbarátok Turista Egyesülete építette fel igen kemény, öt évig tartó munkával a menedékházat. Az egyesületnek ez volt a legnagyobb, legjelentősebb alkotása. A ház igen szépre és praktikusra sikeredett, később ezt is jelentősen bővítették. Érdekes, hogy a természetbarátok ezt a házat a Budai-hegyekbe sorolták, mert megközelítéséhez a BSZK Rt. járműveit vették igénybe, majd azok végállomásairól, állomásairól túráztak fel a házba. A hely kiválasztása azért is volt igen kedvező, mert a környék sok látnivalója mellett lehetővé tette, hogy szombat délután és este a turisták elér-

jék, és másnap innen szinte az egész Pilis bejárható volt. Leszámítva a rengeteg tilos területet.

A Börzsöny-hegységben az Inócalji menedékház (ez volt a kisinóci turistaház eredeti neve!) szintén 1928-ban adták át. Így a hegység szívében egy igen jelentős turistabázist létesített a TIT = Turisták Inóci Társasá-

Képeslap a tervezett kevély-nyergi menedékház rajzával.

A képeslap bevételét a ház építésére fordították.

ga. Később, 1936-ban szintén ez az egyesület kezdeményezte a Nagy-Hideg-hegyen a menedékház építését (amelynek fordulatos története egy hosszabb cikkben szerepel majd).

A kisinóci turistaház felavatásának estéjén gramofonról játszották le Leon Cavalló: Bajazzók című operáját. A kétfelvonásos művet, a korabeli feljegyzések szerint, néma csendben hallgatták meg a jelenlévők.

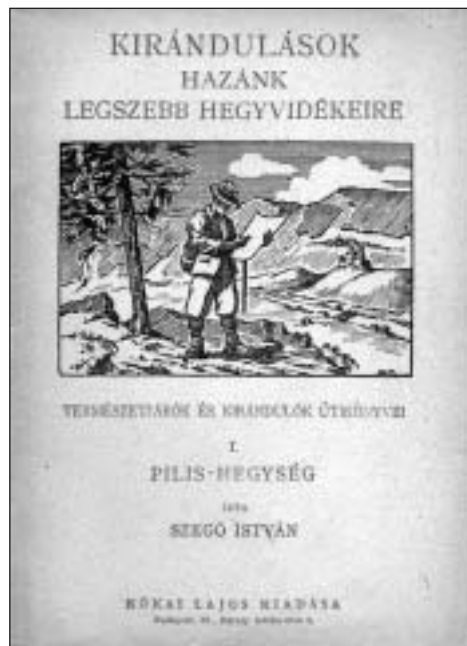
Természetesen ebben az évben több turistaház építése, létesítése volt folyamatban, sőt a hivatalos átadásokat rendszerint több hónappal megelőzte a tényleges igénybevétel kezdete. Mert egy-két szobát fűthetővé tettek, és így már meg lehetett szállni a házakban, míg az avatás szinte mindig nagyszabású és ünnepélyes szertartását igyekeztek a tavaszi-nyári időszakra tenni.

Kertész István

Hatvan éve jelent meg egy különleges Pilis-kalauz

A szerző, Szegő István, aki maga is régi természetbarát volt, szakított a korábbi hagyományokkal, és az útikalauzt személyes élményekkel egészítette ki, de csak addig a mértékig, amely még nem zavarta a tájékozódásban az olvasót. Ugyanakkor gondolt azokra is, akik (egyelőre) csak szobában olvassák, és még nem döntötték el, hogy nekivágjanak a vadregényes Pilisnek. Szegő külön érdeme, hogy az addig és azóta is méltatlanul kevésbé látogatott Keserős-hegycsoportot részletesen leírta. Könyvében több olyan természeti szépséget is említ, amelyet más kiadványok egyáltalán nem közöltek(nek).

Erről a munkáról látható, hogy nem csupán íróasztalon készült, mert alkotója szelvében hosszában bejárta a hegységet. Nem is a jelzett utakon kalandozott csak, hanem a rejtett természeti szépségekhez is eltalált. Munkájának értékét az is emeli, hogy közvetlenül a II. világháború utáni időszakban: 1946 tavaszától 48 tavaszáig járta be a leírt útvonalakat. Ekkor még igen kezdetlegesek voltak mind a menedékházi, mind a közlekedési viszonyok. A kiadvány az eredeti tervek szerint egy sorozat első kötete lett volna. Sajnos, folytatására nem került sor. Ha megnézzük a szépen illusztrált munkát, akkor láthatjuk,

hogy a következő években milyen visszaesést értek el a ritkán megjelenő turistaművek, mind küllemben, mind tartalmában.

Szegő István emlékét kedves környékén, a Keserős-völgy fölött tekergő szekérút, a „Szegő István útja” örökíti meg. (Lásd több újabb kiadású Pilis-térképet!)

Kertész István

A Hegyek Vándorai Turista Egyesület 2007-ben, a 2006. évi személyi jövedelemadójuk 1%-áról rendelkező magánszemélyektől – az APEH közvetítésével – 160eFt támogatásban részesült. Az összeget 2008-ban az Őrségi Nemzeti Park turistaútjainak felújítására és az Alapszabályban meghatározott közhasznú feladataink ellátására használtuk fel.

Pálmai Vencel elnök

A Barangolók Természetbarát Sportegyesület (9700 Szombathely, Pázmány P. krt. 23. adószám: 18882579 1 18) 2007. évi SZJA 1% felajánlásból származó bevétele: 88.266,- Ft volt.

A fenti összeget IVV és ÉDTTSz túrák nevezési díjára és utazási költségére használtuk fel.

Köszönjük a támogatást, és kérjük felajánlásaikkal továbbra is segítsék sportegyesületünk munkáját!

Környezetvédelem és természetjárás?

Egy megghiúsult konferencia margójára

Pedig tényleg jó programot állítottunk össze. A környezetvédelem, a természetjárás és a tömegsport stratégiai kérdéseit éppúgy körbejártuk volna november 8-ára tervezett konferenciánkon, mint a túrázás élettani hatásait, a hátrányokkal küszködők lehetőségeit a természetben, vagy a szabadban űzhető játékok igen széles választékát. Ha az a volna, nem lett volna.

Lefoglaltuk a termet, felkértük az előadókat, s már éppen a médiamunkának kezdtünk neki (v. ö.: Természetbarát Híradó szeptemberi szám), mikor – mondhatni az utolsó pillanatban – kiderült, hogy az írásban is beígért támogatást mégsem kaphatjuk meg, mert azt igazából nem a minisztérium sportfőosztálya, hanem az egyik nagy üdítőital-gyártó cég biztosítaná. A nevét nem írom le, egyrészt, hogy ne reklámozzam, másrészt azért, mert nem annyira a környezet- és egészségbarát tevékenységéről és termékeiről híres. Ezért, talán érthető, hogy első hallásra nem sok átfedést találtam az általuk képviselt és az általunk vallott

elvek között. Na, de van az a pénz, amiért az ember haja elkezd korpásodni...

Igen ám, de az is kiderült, hogy nekik viszont van néhány kifogásuk az általunk összeállított programmal kapcsolatban. Na nem sok. Csak éppen a már előkészített konferencia témája, helyszíne, időpontja, a felkért előadók és meghívott résztvevők köre, valamint a Magyar Természetbarát Szövetség mint rendező szervezet nem felelt meg az elvárásainknak. Persze, ha minden a szájuk íze szerint alakul, s mi is a háttérben maradunk, pusztán a munkánkat adjuk a – nevezzük a nevén – reklámkampányhoz, akkor rendezhettünk volna konferenciát.

Lehet, hogy sokan megköveznek érte, de be kell vallanom, én bizony – hát hogy is mondjam finoman – udvariasan megköszöntem a felkínált lehetőséget és pironkodva bejelentettem, hogy ilyen feltételek mellett nem szeretnénk konferenciát rendezni.

Egyébként meg nem korpás a hajunk. De ha mégis, inkább maradjon.

Duró Imre

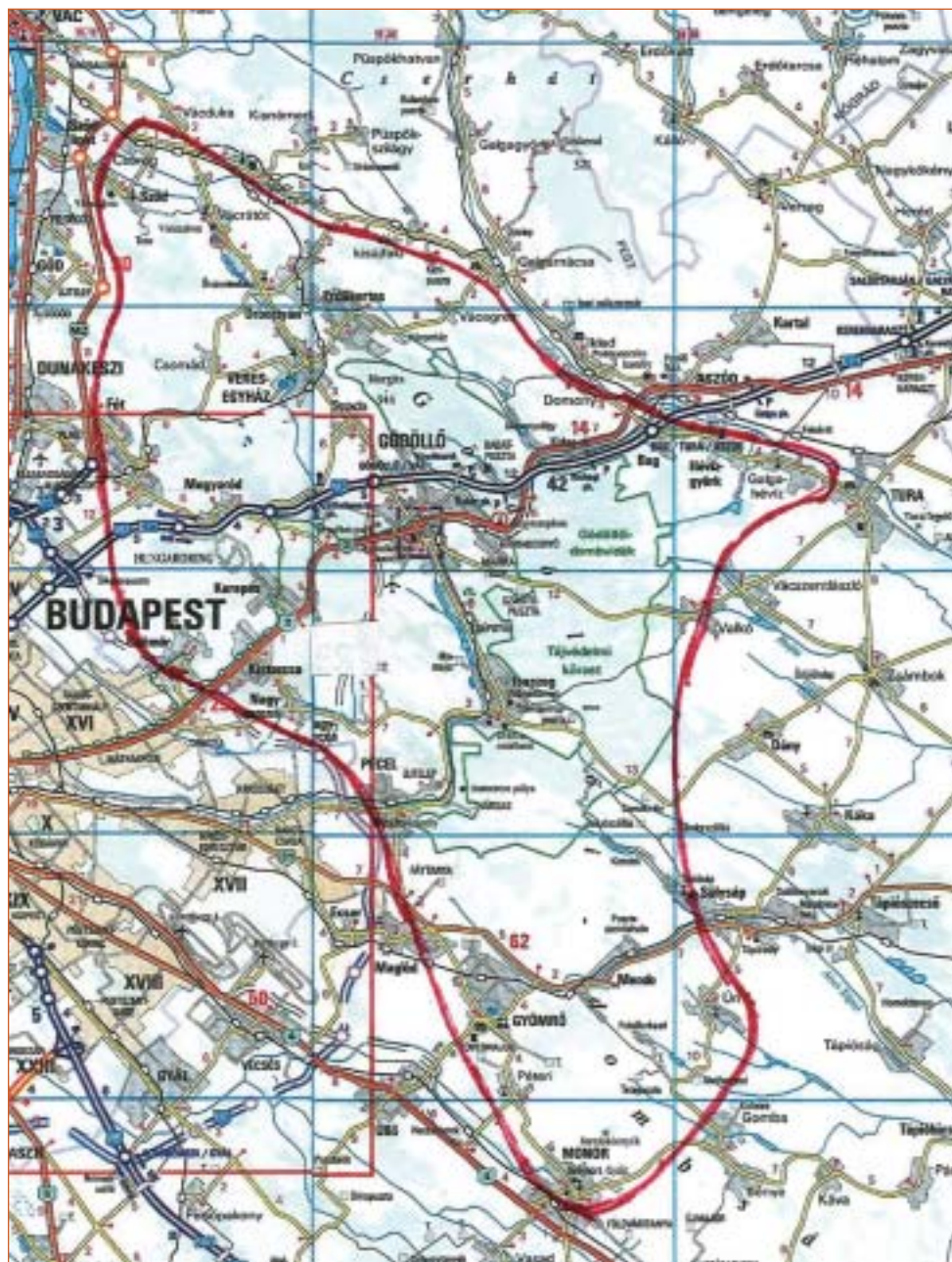

Bölcs mondások – aranyköpések

*A természetjárás nem kilométerekből és színtemelkedésekből áll.
A turistaság a legideálisabb foglalkozás: nem fájulhat kenyérkeresetté.
A turistaság célja maga az út, ezért minden turistaút célhoz vezet.
Nincs rossz túra, csak bamba útítársak vannak.
Eltévedni csak turista tud, a jó túrázó ezt meg is tudja magyarázni.
A hátizsák legmegbízhatóbb tulajdonsága az, hogy igen nehéz.
Esőkabát, poncsó mindig van nálunk, kivéve ha esik.
A legjobb túratárs egy jó bakancs. Ennél már csak kettő hasznosabb,
mert az ugrálás fásasztó...*

A Kevély-nyergi menedékház képeslapokon

A Gödöllői-domság készülő turistatérképének tervezett kivágata